KÜLFÖLDI HALLGATÓK A BUDAPESTI MŰSZAKI EGYETEMEN

CSÁKY JENŐNÉ, a Budapesti Műszaki Egyetem Oktatási Osztályának főelőadója

A külföldiek magyarországi oktatása megkezdésének negyedszázados évfordulóján a külföldieket az első időben fogadó és tanító tanárok a munkájukat folytatókkal, a Nemzetközi Előkészítő Intézet jelenlegi dolgozóival együtt meghatódottsággal gondolnak és gondolunk vissza a megtett út kezdetére, az első lépésekre.

Negyedszázad egy ember életében nagy idő, a történelemben azonban csupán egy pillanat. Ha meggondoljuk azonban, hogy e viszonylag rövid idő alatt munkánk milyen mértékben teljesedett ki, akkor elmondhatjuk: történelmi jelentőségű ez az évforduló.

Történelmi feladatra vállalkoztunk 25 évvel ezelőtt a szocialista országok hasonló jellegű intézményeinek tanáraival együtt, s e feladat teljesítésének eredménye, hogy ma szerte a világon több tízezer – a szocialista országokban végzett – szakember dolgozik népe felemelkedésén és boldogulásán orvosként, mérnökként, tanárként, közgazdászként, minisztériumok vezető szakembereiként.

Munkánk színvonalának, hatékonyságának növekedésében nagy szerepe volt és van a szocialista országok hasonló intézményeivel való kapcsolatoknak, a hasznos tapasztalatok átvételének, s ezért a baráti országoknak és képviselőiknek itt és most is köszönetünket fejezzük ki. Csak néhány a sok hasznos tapasztalatból: 1962-ben a lipcsei Herder Intézetben tett látogatásunk eredményeként oktatási és nevelési dokumentumokat, jegyzeteket kaptunk. A Szovjetunióban sok tapasztalatot szereztünk a fogadási feltételekkel s az oktatásszervezéssel /pl. fonetika-oktatás/ kapcsolatban, s folyamatosan kapunk ma is a nyelvkönyvek, szaktárgyi jegyzetek eljuttatása révén.

A csehszlovák és lengyel társintézmény tapasztalataiból a tanítási tapasztalatok mellett jól hasznosítottuk a hallgatók bizonyítványai értékelésének tapasztalatait. A szófiai Nasszer Intézettel való állandó gyümölcsöző kapcsolataink példája – az oktatási tapasztalatok rendszeres cseréje mellett – a kétnyelvű diploma kiadása. S a példákat még sokáig sorolhatnám.

Mindezek eredménye is, hogy a 60-as évek közepén ugrásszerű fejlődés következett be, megnőtt a fogadott hallgatók és a tanárok létszáma, fokozatosan javultak az oktatási személyi és tárgyi feltételei. Így a Nem-

zetközi Előkészítő Intézet – mely a külföldiek oktatásában kulcsszerepet játszik – évről-évre nyelvileg és szakmailag egyre jobban felkészített, a társadalmi környezetünkben egyre otthonosabban mozgó hallgatókat küld az egyetemekre, főiskolákra.

Az oktatás sikerességének fontos előfeltétele a Nemzetközi Előkészítő Intézet és a felsőoktatási intézmények közötti folyamatos információcsere. Ez hozzájárulhat az intézeti tanulmányokról az egyetemi tanulmányokra való átállás megkönnyítéséhez, hiszen míg a Nemzetközi Előkészítő Intézetben kiscsoportos oktatás folyik, ahol a 10–12 fős kollektíváknak a tanár a hallgatók nyelvi szintjéhez alkalmazkodva magyaráz, addig az egyetemeken egy nagyobb és a diákoknak még szokatlan kollektívában kell helytállniuk, ahol a 600–700 fő számára tartott előadásokon a tanár aligha tudja figyelembe venni a nyelvi nehézségeket, így az előadásoknak csak bizonyos százalékát értő diák komoly jegyzetelési problémákkal is küzd. E megnövekedett nehézségek legyőzése fokozott erőfeszítést igényel az olykor pszihés problémákkal is küzdő hallgatóktól.

Az egyetemeken folyó nevelőmunkánkban, a munka szervezésében és tervezésében a Nemzetközi Előkészítő Intézet heroikus munkájára építünk, s alapvetően fontosnak tartjuk a külföldi hallgatókkal s problémáikkal való egyéni foglalkozást. A külföldi hallgatókkal egyénenként való foglalkozásban és segítésükben részt vállalnak az egyetem hivatalos szervei és oktatói mellett KISZ-megbízatásként a 12–15 fős tankörök magyar hallgatói és a diákotthoni szobatársak is. A család távollétét enyhíti külföldi diákjaink számára, hogy meghívást kapnak magyar családokhoz /szüretre, disznóölésre, családi ünnepekre, a tanulmányi szünetek idejére/. Részt vesznek a külföldiek az egyetem által szervezett társadalmi munkaakciókban /pl. almaszedés/, a kollégiumok szépítésében, otthonossá tételében, a Forradalmi Ifjúsági Napok programjaiban /kulturális bemutatóval, kiállítások rendezésével, vitákban való részvétellel stb./, a szocialista építést bemutató kirándulásokon. Évről-évre megrendezzük a "Ki tud többet Magyarországról?" című vetélkedőket, melyek azt mutatják, hogy a külföldi ösztöndíjasok széles körű tájékozottságot szereznek a szocialista Magyarországról.

A Budapesti Műszaki Egyetem 7000 hallgatója között minden tizedik külföldi, évente 150 külföldi fejezi be sikeresen tanulmányait. Eddig összesen mintegy 1500 külföldi kapott diplomát a Budapesti Műszaki Egyetemen, ennek fele szocialista, fele fejlődő országbeli. A hallgatók összetételében az elmúlt másfél évtizedben érdekes változás következett be. Az első időben elsősorban a fejlődő országok diákjait fogadtuk, a 60-as évek végétől a 70-es évek elejétől azonban – amellett, hogy a fejlődő országokból érkezett hallgatók száma tovább emelkedett – egyre nagyobb számban fogadjuk a szocialista országok diákjait, aminek eredménye, hogy ma már hallgatóinknak mintegy a fele szocialista országból érkezett. Ezzel a sajátossággal a jövőben jobban kell számolnunk, az egyetemi pártbizottság és a Budapesti Műszaki Egyetem Rektori Tanácsa határozatának megfelelően nevelé-

sükre, a velük való foglalkozásra még nagyobb figyelmet kell szentelnünk. Bár haladás, előrelépés ezen a téren is történt, az elért eredményekkel nem lehetünk maradéktalanul elégedettek. Igen jónak tartjuk, hogy a szocialista országok diákjaira lehet számítani a társadalmi munkaakciók végzésekor, s az új hallgatók segítésében. Jó kezdeményezés, hogy a fejlődő országok diákjaihoz hasonlóan a szocialista országok diákjai is rendeznek kulturális esteket, a hazájukat bemutató előadásokat, filmvetítéseket, hiszen célunk, hogy a nálunk tanuló külföldiek ne csak Magyarországot, hanem a többi szocialista országot is megismerjék.

A Budapesti Műszaki Egyetem és a Nemzetközi Előkészítő Intézet nevelőmunkájának összehangolását segíti, hogy az egyetem Külföldi Hallgatók Nevelési Bizottsága munkájában évek óta és rendszeresen részt vesz a Nemzetközi Előkészítő Intézet képviselője is.

Munkánk sikerességét a jövőben tovább emelheti, ha a végzett hallgatókkal való kapcsolattartást a jövőben szervezetté, rendszeressé tesszük. A végzett hallgatókat a diploma átadásakor ünnepélyesen elbúcsúztatjuk, otthoni címüket összegyűjtjük, a további kapcsolatok azonban többnyire csak szórványosak. Pedig ha munkánk távlatait is látni kívánjuk – s ezt kívánjuk –, akkor e munkát a diploma átadásával nem szabad befejezettnek tekintenünk. Ennek a feladatnak az elvégzése és megszervezése még előttünk van. Jelentsen ez a negyedszázados ünnepi alkalom kedvező fordulatot ezen a területen is.

Negyedszázados munkánk, tapasztalataink jó alappal szolgálnak a jövőben. Az elkövetkező évtizedekben igyekezzünk a szocialista országok tapasztalatainak gazdag kincsestárát még jobban hasznosítani.

A következő jubileumi ünnepségen sokan közülünk talán már nem lesznek itt, mint ahogy sokan hiányoznak innen azok közül, akik ezt a munkát elkezdték. Tisztelettel emlékezünk most ezekre az elvtársainkra, kollégáinkra. Biztosak lehetünk azonban abban, hogy az elmúlt években kialakult lelkes kollektíva, amely a külföldiek oktatását és nevelését szívügyének tekinti, a jövőben a korábbiakhoz hasonló vagy még nagyobb sikereket fog elérni.

ИНОСТРАННЫЕ СТУДЕНТЫ В БУДАПЕШТСКОМ ПОЛИТЕХНИЧЕСКОМ УНИВЕРСИТЕТЕ

Пирошка Чаки, главный референт Будапештского Технического Университета

(резюме)

Доклад даёт краткий отчёт о прошлом обучении иностранных студентов в Венгрии. Автор между прочим подчеркивает важность и необходимость контактов между разными учреждениями, занимающимися обучением иностранных студентов. Далее идёт речь о составе, о социальном положении, о проблемах воспитания и обучения иностранных студентов, обучающихся в БТУ. В заключении автор говорит о будущих задачах этой работы.

AUSLANDSSTUDENTEN AN DER TECHNISCHEN UNIVERSITÄT BUDAPEST

Piroska Csáky, Hauptreferentin der Studienabteilung an der Technischen Universität Budapest

Resümee

Im Diskussionsbeitrag wird die 25jährige Vergangenheit des Auslandsstudiums in Ungarn dargestellt. Im weiteren wird die Bedeutung der Beziehungen zwischen den ungarischen und den ausländischen Institutionen für Ausländer betont.

Schließlich wird über die Zahl und Lage der Auslandsstudenten an der Budapester Technischen Universität berichtet sowie über die Probleme auf dem Gebiet der Bildung und Erziehung und Aufgaben in der Zukunft eine kurze Zusammenfassung gegeben.